
„Otwierana dziś wystawa opowiada o sztuce doby quattrocenta - prawdopodobnie najdonioślejszego przełomu kulturowego w historii” - powiedział Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej prof. Piotr Gliński podczas uroczystego otwarcia wystawy *Przebudzeni. Ruiny antyku i narodziny włoskiego renesansu*, prezentującej ponad 160 cennych i rzadko podróżujących dzieł sztuki antycznej i wczesnorennesansowej z najbardziej prestiżowych muzeów i bibliotek świata. W uroczystości, która odbyła się 17 lipca 2023 r. w Sali Wielkiej Zamku Królewskiego w Warszawie wzięli udział także Minister Kultury Republiki Włoskiej Gennaro Sangiuliano oraz ambasador Włoch w Polsce Luca Franchetti Pardo.

Jako pierwszy głos zabrał **Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej prof. Piotr Gliński**, który zaczął od podkreślenia:

„Otwierana dziś wystawa opowiada o sztuce doby quattrocenta – prawdopodobnie najdonioślejszego przełomu kulturowego w historii. Przełomu spowodowanego odkrywaniem z zapałem zabytków i idei starożytnych Rzymian i Greków, skutkującego przemianami we wszystkich dziedzinach życia w całej Europie”.

I podsumował:

„To właśnie w XV-wiecznej Italii wszystkie te ideały i wartości, wywiedzione z antyku, zostały z rzymskich gruzów podniesione i ustawione jak ideał na piedestale. To z nich czerpali wiedzę i inspirację także najwięksi luminarze polskiej kultury, która bez licznych przedstawicieli elit studiujących w Padwie czy Bolonii nie nabrałaby tej rzymskiej, łacińskiej siły. Wystawa ta jest nam szczególnie bliska, bo mówi o naszych wspólnych antycznych i renesansowych korzeniach”.

Następnie głos zabrał **Minister Kultury Republiki Włoskiej Gennaro Sangiuliano**, który powiedział:

„W opisie dzisiejszej wystawy słusznie powiedziano, że warunkiem wzrostu są korzenie. Przeszłość, dziedzictwo kulturowe i historyczne oraz związane z nimi wartości są duszą narodu oraz swoistą skrzynką z narzędziami, która pozwala nam budować przyszłość. Cynceron mówił: historia magistra vitae. W każdej epoce przyglądanie się przeszłości pozwala uzyskać najlepsze nauki, by stawiać czoła teraźniejszości i przyszłości”.

I dodał:

„W XV w., w okresie renesansu związki polsko-włoskie były bardzo ścisłe i niezwykle znaczące, także ze względu na wielowiekową tradycję chrystianizacji związanej z Kościołem Rzymskim i przybycie do Polski zakonów. Mamy wspólne wartości kulturalne, społeczne i religijne, które głęboko nas łączą, i wspólną historię toczonych w tym samym czasie walk o wolność i zjednoczenie kraju. Będziemy starać się wraz z ministrem Glińskim, aby ta wystawa była pierwszym z całego szeregu wyjątkowych wydarzeń kulturalnych, które wspólnie będziemy realizować”.

Jako trzeci głos zabrał **Dyrektor Zamku Królewskiego w Warszawie prof. Wojciech Fałkowski**, który podkreślił:

„To jest wystawa o kulturze włoskiej. O kulturze, która ufundowała nowożytną kulturę europejską. Kierunek Włochy jest dla Zamku czymś naturalnym, ponieważ tam właśnie rodziły się idee, wzory i inspiracje, które ekspandowały później na cały kontynent”.

Następnie nadmienił:

„Ta wystawa jest także o tym, że czasem warto obejrzeć się za siebie, że można czerpać stamtąd wzory piękne i ważne, czerpać stamtąd inspirację, i że tradycja piękna, dawna, odsunięta w czasie, ale przecież cały czas atrakcyjna może stworzyć zupełnie nowy świat i nową sztukę”.

Na koniec wspomniał:

„Zestaw tych wszystkich obiektów, których jest ponad sto sześćdziesiąt, zebrany został ze wszystkich części świata – od Los Angeles przez Houston, Waszyngton, Londyn, Paryż po kilkadziesiąt muzeów i instytucji kultury we Włoszech – bez Włochów by tutaj nic nie było. Również zbiory zamkowe są prezentowane na tej wystawie, bo Zamek od kilku lat gromadzi wczesną sztukę włoską i już ma się czym pochwalić”.

Kurator wystawy dr Mikołaj Baliszewski, który przemawiał jako ostatni, odniósł się do koncepcji wystawy, w tym samego jej tytułu:

„*Przebudzeni* to wystawa, którą chcemy opowiedzieć o potrzebie sięgania do dziedzictwa antyku. Przypomina, że istnieją w naszej europejskiej kulturze fascynacje, tropy, idee – nieprzemijające. Przebudzeni to humaniści, którzy po długim śnie średniowiecza uświadomili sobie potrzebę odbudowy świata zachwianego w posadach po kryzysie wywołanym pandemią dżumy czy osłabieniem autorytetu Kościoła. Uświadomili oni sobie potrzebę odrodzenia całego dobra, jakie wynaleziono i opisano w starożytności. Przebudzeni to artyści i ich mecenasi, którzy otaczali się sztuką, a dzięki nim możemy dziś stawać w zachwycie przed wielkimi dziełami, jakimi nas obdarzyli. Przebudzeni w końcu możemy być także my, jeśli odkryjemy w sobie zachwyt nad dziedzictwem antyku i jeśli zobaczymy, jak wiele inspiracji możemy wciąż wnieść do naszej współczesności”.

Source URL: <https://www.zamek-krolewski.pl/node/1829>